והר"ר עזריאל פי׳ דאיכא בינייהו דלאביי דדריש לא ישמרנו לנגיחה

תורא אא"כ העידו בבעלים בנגיחה

ג' דאמרינן לקמן בפרק שור שנגח

ארבעה וחמשה (דף מא. ושם) וכי

מאחר דמתם קטליון ליה מועד היכי

משכחת לה ומשני כגון שהחמו זוממי

זוממין ופריך הניחא אי לייעודי תורא

שפיר אלא אי לייעודי גברא בעינן מלי

אמר ליה לא הוה ידענא דתוראי

נגחו ולפי מה שפיר' אפילו אי

לייעודי תורא נמי לא אתי שפיר

וי"ל דלכתחילה כשהחמו השלשה

כיתות לקחו הבעלים את השור

וכשבאו זוממי זוממין והעידו בבעליו

בבית דין לא הספיקו לגמור את דינו

עד שנגח נגיחה ד' בעוד שהיה בבית

בעליו וכמ"ד גומרין דינו של שור

שלא בפניו והו"מ למפרך הניחא למ"ד גומרין אלא בלאו הכי פריך

שפיר הניחא אחר ור"ת מפרש שאין

נאסר על ידי גמר דין כל זמן שהוא

קיים ° ועדיין שלו הוא ° עד לאחר

סקילה או לאחר שחיטה והשתא אתי

שפיר אפי׳ נגמר דינו ואח״כ נגח

והא דקתני לקמן בברייתא נמלאת

כת שלישית זוממת כולן חייבין אע"ג

דעדיין לא חייב נזק שלם מכל מקום

כיון שמייעדין אותו וממילא מתחייב

נוק שלם ברביעית כשהוומו לריכין

לשלם כפי מה שתעלה נגיחה ד'

כשיגח אע"ג דבפרק הנחנקין (סנהדרין

דף פו:) אמר עידי גניבה בנפש

שהחמו ועידי גניבה ראשונה של בן

סורר אין נהרגין התם לאו משום

דיכול להיות שלא יבאו לידי חיוב

פטרינן להו אלא התם משום דמצו

למימר להלקותו באנו ועידי גניבה

בנפש שהחמו לוקין כדפירש התם

בקונטרס אבל הכא ע"כ לא באו

כי אם לייעדו ולחייבו מק שלם

כשיגח נגיחה ד' כדמסיק ואזיל דלא

מצו למימר לחיובי פלגא נזקא קאחינן

ים א״כ אין חייבין אלו הכיתות אלא

במה שעשאו מועד ואומדין כמה

נפחת שורו מדמיו ולא לריכא השתא

לנגיחה רביעית כלל:

הרי הוא אומר וואת. ואם תאמר

תוכיח דמיעט קרא בהדיא וי"ל דה"ק דהתם גלי קרא דלא שייכא

כל שכן השתא דאיכא למימר

מחוסרי כפרה הלכה : D f

ז ח: ע ב מיי' פ"ו מהלכות אסורי ביאה הלכה ז

:סמג עשיו רמג

טב ד מיי שם הלכה ב

הלכה יב:

לג ה מיי פכ"ח מהלי

עדות הלכה ח:

ג מיי' פ"ו מהלכות טקי ממון הלי א:

ופ״ה מהל׳ סנהדרין

א) תענית כא: ב"ב כח:, לו) מענית כנו. כ"ב כנו., ב) [גיטין סו.], ג) [לקמן מא.], ד) ל"ל בפני ב"ד ובפני בטלים שנאמר והוטד ה) ומכלתה דובים פרשה ם) [מכנמת יופים פנים: ה], ו) ס"ח רביטית, ז) ועיין מהר"מ מ"ש בשם גליון עוד מירוז לחר. מ) ול"ל ל"נ רש"ש], ט) ער מהר"ם,

גליון הש"ם

נמ' אימא למעומי זב גם אימא למעומי זב מימים. עיין משוכת לשד"ס חלק י"ד סימן ללו ותשוכת הל"מ חלשקל סימן עו: תום' ד"ה [בדף סיתן ער. דמים דייה וברף כג ע"ב] ולא ישמרנו כר ועדיין שלו הוא. עיין זכחים לף על ע"ל תוס' ד"ה לפיר: בא"ד שלו הוא עד לאחר מקילה. עי . סימן כ"ג בסה"ד:

מוסף רש"י

ריחק נגיחותיו. כשנגת בג' ימים זה אחר זה, קירב נגיחותיו. שנגח ג' פעמים ביום אחד, לא כל שכן (תענית כא:) הוי מועד מהל וחומר ור״ר חיי). גימוקו עמו. טעמי ראיותיו מביא לו בכל מהום. במסכת גיטיו (סו.) מני שבחן של חכמים וזהו שבחו של ר' יוסי (ערובין יד:) ניס וקו, דבר ישר כקו המשקולת (שם נא.) פירושו עמו לתת טעם לכל דבריו. שהיה מיישב את לבריו (גיטין שם) טעמו, שהיה מביא טעס לדבריו כל שעה (בכורות לז.).

רבינו חננאל אמרו לו לר׳ מאיר זבה טמאה, קרבה ראיותיה טהורה. תורת הזב ג׳ ראיות, שנ' וזאת תהיה טומאתו בזובו, וטומאתו בזובו היא תלויה ואינה יה בימים. בזובו זוב מלמד שמטמ׳ בג' ראיות. ותורת הזכה בימים, שנ׳ ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים, ימים ב' רבים ג' ואם ביום אחד אינה זבה עד שתראה ג' ימים. וזהו שאמרו לר' מאיר ובה תוכיח, שאם קרבה ראיותיה ביום אחד אינה זבה, כך השור אם נגח ביום אחד כמה נגיחות אינו מועד. פי׳ וזאת כי טמאת הזב בראיות, וכת׳ וזאת למעוטי הזבה שאין טומאתה בראיות. ולא יתכן למעט מוזאת הזב מליטמא בימים ולומ׳ הזב מליטמא בימים ולומי וזאת טומאתו בראיות ולא בימים, דקיימי לן דכי ממעט קרא, מן העניין דמרבה כותיה ממעטי. וזהו פירושו, מרכה טומאת הזב בראיות ביום אחד, ממעט טומאת הזבה מראיות ביום אחד. ולא יתכז לפרש ולמעט שקובעין

ריחק נגיחותיו. ג' ימים: חייב. כדכתיב [שמות כא] תמול שלשום: ריחקה לאיוסיה. ג' ראיות בג' ימים טמאה ז' ימים כדכתיב [ויקרא טו] כי יזוב זוב ד' לא משלם נזק שלם עד יום ד' דלא ישמרנו הוי יום ד' דומיא דמה ימים רבים ודרשינן (במ״כ פ׳ מצורעה) ימים שנים רבים שלשה: דתמול שלשום אבל לרבא דלא כחיב נגיחה ד׳ אפילו נגח ד׳ בג׳ **קירבה ראיוסיה.** ביום אחד טהורה מטומאת שבעה אלא שומרת – חייב שוקשה למאי דפי׳ דלא משלם ברביעית נ״ש אפי׳ למ״ד לייעודי

יום כנגד יום: הרי הוא אומר וואת כו'. ומשום גזירת הכתוב הוא דלא דרשינן ק"ו: הוב בראיות. דכתיב בהאי קרא זוב תלתא זימני וכתיב טומאתו היא דמשמע בהנך ג' הוי טמא וכתיב זאת דמשמע אין לך אלא מה שכתוב בו זב בראיות ולא זבה בראיות: קאי בראיות. האי וזאת גבי ראיות כתיב וממעט ראיות לובה: ממעט ימים. בתמיה: אלא לחורה. שאם חזר לאחר העדאתו שלשה ימים שראה שוורים ולא נגח חזר לתמותו: כרבי יהודה. דמתני': נימוקו עמו. טעמיו וראיותיו עמו: לייעודי מורא. ולמעוטי היכא דנגח ביום חחד: או לייעודי גברא. לייעד בעל השור בעינן שלשה ימים: בחד יומא. והעידו על שלש נגיחות של ג' ימים: אי אמרת. לא בעינן ג' ימים אלא לייעודי תורא ולמעוטי קירב נגיחותיו הא מייעד דריחק בנגיחות: השתא הוא דקמסהדו בי. כל שלשתו הכיתות באו ביום אחד והתורה אמרה שלשה ימים: והועד בבעליו. ואין עדות אלא בב"ד: הרי כאן ג' עדיות. שאם בטלה אחת מהם לא בטלו השתים ומשלם עליהם חלי נזק ואם לא בטלה הרי הוא מועד: והן עדות אחת להומה. שהרי על ידי שלשתן הוא מועד הלכך עדות אחת הן לכך שאם נמצאת כת ראשונה זוממת הוא פטור מלשלם על הנגיחה משלישית אלא חלי נוק: והן. הזוממין: פטורין. מתשלומי נגיחה שלישית ואע"פ שהן היו גורמים לו לשלם עליה נ"ש פטורין שאין העדים משלמין ממון עד שיזומו כולן: כולן חייבין. לשלם הח"נ של העדאת נגיחה שלישית בין כולן ולד תמות משלמים שני עדים האחרונים שהעידו עליה: אי אמרת לייעודי חורא. בעינן ג' ימים אבל גברא ביום אחד מייעד מלי לאוקמא כשבאו כולן ביום אחד שהביאן ניוק שלישי להעיד על ג' נגיחות של ג' ימים ומשום הכי שייכי קמאי בלד העדאה שרגלים לדבר דלשוייה מועד אתו דלא מצו למימר אנן לחיובי פלגא מקא אתינן

¢ריחק נגיחותיו חייב קירב נגיחותיו לא כל שכן אמרו ליה זבה תוכיח שריחקה ראיותיה ממאה קירבה ראיותיה מהורה אמר להן הרי הוא אומר יוזאת תהיה ממאתו בזובו "תלה הכתוב את הזב בראיות ואת יהזבה בימים ממאי דהאי וזאת למעומי זבה מראיות • אימא למעומי זב מימים אמר קרא יוהזב את זובו לזכר ולנקבה מקיש זכר לנקבה מה נקבה בימים אף זכר בימים ולקיש נקבה לזכר מה זכר בראיות אף נקבה בראיות הא מיעם רחמנא וואת ומה ראית מסתברא קאי בראיות ממעם ראיות קאי בראיות ממעם ימים תנו רבנן איזהו מועד כל שהעידו בו שלשה ימים ותם שיהו התינוקות ממשמשין בו ואינו נוגח דברי ר' יוסי ר' שמעון אומר מועד כל שהעידו בו שלש פעמים ולא אמרו שלשה ימים אלא לחזרה בלבד אמר רב נחמן אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר' יהודה במועד שהרי ר' יוםי מודה לו והלכה כרבי מאיר בתם שהרי ר' יוםי מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כרבי מאיר במועד שהרי רבי שמעון מודה לו והלכה כרבי יהודה בתם שהרי רבי שמעון מודה לו אמר ליה אגא כרבי יוםי סבירא לי דרבי יוםי נימוקו עמו יאבעיא להו שלשה סדרבי יִמִים דקתני שלייעודי תורא או לייעודי גברא למאי נפקא מינה דאתו תלתא כיתי סהדי בחד יומא אי אמרת לייעודי תורא מייעד ואי אמרת לייעודי גברא לא מייעד מימר אמר השתא הוא דקמסהדו בי מאי תא שמע יאין השור נעשה מועד עד שיעידו בו ייבפני בעלים ובפני בית דין העידו בו בפני בית דין ושלא בפני בעלים בפני בעלים ושלא בפני בית דין אינו נעשה מועד עד שיעידו בו בפני בית דיון ובפני בעלים המעידוהו שנים בראשונה ושנים בשניה ושנים בשלישית

הרי כאן שלש עדיות והן עדות אחת להזמה נמצאת כת ראשונה זוממת הרי כאן שתי עדיות והוא פמור והן פמורים נמצאת כת שניה זוממת הרי כאן עדות אחת והוא פטור והן פטורים נמצאת כת שלישית זוממת כולן חייבין ועל זה נאמר יועשיתם לו

כאשר זמם וגו' אי אמרת לייעודי תורא שפיר התם סברה של קירוב וריחוק שחין מקמייתא ולא לשוייה מועד דודאי הני שם הטעם תלוי משום דמוחזקת בכך אלא ידעי בהני שהרי בעל נגיחה שלישית הביאן ומה לו ולנגיחות הראשונות אלא כדי לייעדו ובהדי הדדי אתו: 👚 רואה אלא דגזירת הכתוב הוא דבשלשה ימים היא זבה אפי׳ אם יבא אליהו ויאמר ודאי לא תראה עוד: נדלמא למעומי זב מימים. 636 ולא בעי למימר אבל לא זבה מראיות דאם כן לשתוק מוזאת אי נמי המקשה סמך אהיקישא וכדפריך בסמוך מה ראית: כאי בראיות ממעם ראיות. חימה אדרבה קאי בוב ממעט וב קאי בוב ממעט ובה כדדרשינן בפ"ק דשחיטת חולין (דף כד. ושם) שאין הלוים פסולים במומים דכתיב ואת אשר ללוים ואין אחרת ללוים ויש לומר דהתם נמי הוה דרשינן ואת ללוים ולא לכהלים שאין שנים פוסלין בכהנים אלא משום דדרשינן ליה מאשר ללוים: אנא ברבי יוםי ם"ד. והא דלא קאמר הלכה כרבי יוסי משום דניחא ליה למנקט מנאי דמתניתין: א' דייעודי גברא. לא שיהא מועד לעבור בהתראות דאם כן לא היה מתחייב עד נגיחה של חמישית נ"ש אלא לייעודי שיודיעו בכל פעם שנגח שורו וישתרנו: תלתא ביתי עדים. לאו דוקא דהוא הדין כת אחת: השתא הוא דקמםהדי לייעודי שיודיעו בכל פעם שנגח שורו וישתרנו: תלתא ביתי עדים. לאו דוקא דהוא הדין כת אחת: השתא בי. מימה לר"י שדמ"מ קנס לא הוי אפי׳ למ"ד (לעיל דף טו.) פלגא נוקא קנסא דמכי נגח שלש נגיחות יצא מחוקת שימור ונראה לתרץ דאין חלי נזק חלוק כיון דהוי קנס בחד דוכתא הוי קנס בכל דוכתי כדאשכחן גבי שלשים של עבד דאפי׳ העבד שוה שלשים

לא פחות ולא יותר מכל מקום הוי קנם ואי מודה ביה מיפטר: בפבר ב"ד. זהו מסברא דמי יקבל עדות אם לא בפני בית דין: הדר כאן שלש עדיות. לענין שלש אחין ואחד מן השוק מצטרף עמהן: לימרו

תורה אור השלם ו. וואת תהיה טמאתו או החתים בשרו מזובו :טמאתו הוא

2. וַהַדְּוָה בָּנָדְתָה וְהַוָּב אֶת זוֹבוֹ לַזְּכָר וְלַנְּקַבָּה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁבַּב עִם ויקרא טו לג..... מיקרא טו לג. 3. וַעֲשִּׁיתֶם לוֹ בַּאֲשֶׁר. זְמַם לֹטייִיּר טְמֵאָה: זְמַם לַעֲשׁוֹת לְאָ זְמַם לַעֲשׁוֹת לְאָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקְרְבֶּף: דרריח ינז ינז

רבינו חננאל (המשך)

. עתה לא הוגד לי ששורי מנגח. מעכשיו אשמרנו. ונמצאו ג' הללו כאילו כת אחת הן שכולן ביום אחד באו, ועדין שור זה מועד עד שיעידו בו בפני בעלים ובפני ב״ד. העידו בו בפני בעלים שלא בפני ב״ד, בפני ב״ד שלא בפני בעלים. אינו מועד עד שיעידוהו בפני ב״ד ובפני בעלים. העידוהו ב׳ בראשונה ב' בשנייה ב' בשלישית, הרי ג' עדות והם עדות אחת להזמה. נמצאת כת אחת זוממת הרי כאן שתי עדיות הוא פטור והן פטורין כו׳. פי׳ כגון דאתו תרי שהדי פי כאון ..... אשהידו בפני ב״ד ובפני בעלים דהדין תורא נגח תורא דראובן בחד בשבא במקום פלו', ואתו אחריני ואסהידו דבתרין בשבא נגח האי תורא תורא נגוז האי ונודא דשמעון במקום ואתו אחריני ואש דבתלתא כשבא נגח תורא דלוי במקום פלו', נעשה השור מועד ומעכשיו כל מה שיגח משלם נזק . ראשונה כגוז שבאו עדים ואמרו . לאלו העדים עמנו הייתם בההוא חד בשבא במקום פלו' רחוק מן המקום שהעידו כי ראו העדות באותו מקום יותר ממהלך יום. בעל השור פטור הוא מלשלם נזק שעדיין אין השור מועד, ונמצא שלא נגח אלא שתי והעדים פטורין מלשלם צד המועדות כי לאחר שתתקיים עדות ג' כיתות מתחייב במועדות. וכולן . שמקצתן הוזמו ומקצתן לא הוזמו. כשם שפטו מי שלא הוזמו כך פטורין משהוזמו. וזה דומה לב׳ ששניהז פטוריז. ולפיכד

אחד להזמה, כלומ׳ אינן חייביז לשלם עד שיזומו שלשתז. ובענייז הזה השנייה והשלישית. ואע״פ שהראשונה כשהוזמה פטורה מלשלם צד יחייבין לשטר כל שיותה שלשות, ובעניין וחייה ושנייה וושיילישוג הלפ שהואמות בשחותה ופטרות המשכח המהוצרות הבעניין המועדות שבנגיחה רבעית, משלמת התמות שחייבתו לשלם לראובן עומדת, וכן דין השנייה וכן דין השלישית. אבל אם הרומו אלו הג' כיתות כולן, משלמת הראשונה מה שחייבתו בעדותה לשלם לראובן, והשנייה משלמת מה שחייבתו . לשלם לשמעו׳, והשלישית משלמת מה שחייבתו לשלם ללוי, ושלשתן משלמות, ומשלמות צד מועדות שבנגיחה רביעית. ישהים לשמור, והתקישה משלמה משלמה שהיה היה לשהם לריק, של שון משלמהו, ומשלמה בו הממות שברביעית, היכי רמי כגון וע ועל זה נאמי ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו. ופעמים שמשלמות גם צד התמות שברביעית, היכי רמי כגון שהוא מועד שהודה בנגיחה רביעית וקיימי לן פלג נוקא קנסא ואין אדם משלם קנס על פי עצמו, וכיון שהיעירו הללו שהוא מועד נתחייב על עדותם. השתא דייקינן מיהא ממתניתא. אי אמרינן ליעודי תורא, משכחת לה כגון דאשהידו כחדא כולהו.

לויבה. אמ׳ רב נחמן הלכ׳ כר׳ יהודה במועד דאמ׳ איזהו מועד כל שהעידו עליו ג׳ ימים שהרי ר׳ יוסי מודה ירובה אם רב בותם הכל בי יחוד בשורם האם מידור המשמשות בו האינו נגות שהרי רי ניוסין מודה ליה מחוד. לה. והלכי כרי מאיר כתם דאמי איוהו תם שתינוקות ממשמשין בו האינו נגות שהרי רי ניוסין מודה לה. ואסקינו לה דרי יוסי נמקו עמו, פי תורתו עמו, כלומי תורתו גמרא ברורה מסורת בידר. איבעיא להו שלשה ימים דקתני לייעודי תורא או לייעודי גברא. למאי נפקא מינה, דאייתו תלת כיתי שהדי בחד יומא, ביום רביעי, ואשהידו דנגח יישר הוו את היישר בתביר כמה נפקא מינה, האיים ומנו ביותר מה מחיר בוח יומא, ביום דביר, המשחיר הנמה את רורא בחד בשבא, ובתרין בשבא תורא אחרינא, ובתלוא בשבא תורא אחרינה. אי אמרת לייעודי תורא, אעים שהג' כיתות ביום רביעי העידו נעשה חשור מועד וכל מה שינת מכאן ולהבא נזק שלם משלם. אבל אי אמרת לייעודי גברא, בענן להיות זו העדות כעין התראה לו כדי להזהירו לשמור את שורו, יכול בעל השור לומ' שעד